

Dia 1:

Goedendag. Welkom bij de oordeelsvormende presentatie over de Influent strategie.

In de commissie van 27 mei 2026 heeft u zich een beeld kunnen vormen van ons huidige influent beleid en de noodzaak om deze aan te passen mede door aangescherpte eisen van de Europese Richtlijn Stedelijke Afvalwater (voortaan ERSA) en de Kader Richtlijn Water (voortaan KRW).

Deze presentatie gaat over de influent strategie. De strategie geeft de richting om het influent beleid in 2027, samen met de waterschappen in Brabant en Limburg aan te passen.

Dia 2: Inhoudsopgave

De presentatie geeft inzicht in:

- De aanleiding
- De ambitie en scope van het toekomstige influent (acceptatie) beleid.
- Een beeld van de huidige werkwijze.
- Een schets van mogelijke varianten voor een influent strategie inclusief, de onderbouwde beoordeling en vergelijking van de varianten, het ambtelijk advies voor de strategie en bestuurlijke aandachtspunten.
- Ten slotte worden de vervolgstappen voor uitwerking en implementatie van het beleid in 2027 en later op een rij gezet.

Dia 3: Aanleiding

De KRW stelt eisen aan schadelijke prioritaire stoffen. Deze zeer zorgwekkende stoffen zijn moeilijk te zuiveren; het liefst moeten ze niet worden geloosd in oppervlaktewater. Lidstaten moeten uiterlijk in 2039 aan de eisen voldoen.

De ERSA stelt eisen voor de verwijdering van stoffen aanwezig in huishoudelijk afvalwater. Dit zijn vaste stoffen, nutriënten en vanaf nu ook medicijnresten.

ERSA zegt dat regelingen en vergunningen moeten zorgen dat lozingen van NIET huishoudelijk afvalwater voldoen aan KRW voordat ze richting de rioolwaterzuiveringen gaan. Als het waterschap toch deze vervuiling accepteert, dient het waterschap de stoffen te monitoren en de zuivering geschikt te maken voor verwijdering van deze verontreiniging.

De geaccepteerde stoffen mogen de functionering van de zuivering, het terugwinnen van grondstoffen uit water en slib en hergebruik van effluent niet belemmeren.

ERSA regelt ook dat producenten van medicijnen en cosmetica de verwijdering van de resten van deze stoffen door de rioolwaterzuiveringen grotendeels betalen.

Dia 4:

Het Algemeen Bestuur van Brabantse Delta heeft in maart 2026 de Strategie Microverontreinigingen vastgesteld. Daar staan de ambitie voor 2050 en de actie om de acceptatie van influent richting onze zuiveringen aan te scherpen, met bronaanpak als uitgangspunt, namelijk “wat er niet in zit, hoeft ook niet uitgehaald te worden”.

Dia 5: Scope

De influent strategie en vervolgens het influent acceptatie beleid van Brabantse Delta focust zich op een deel van de waterketen, namelijk:

- De aanpak van de lozing.
- De acceptatie (of niet) van het influent richting onze zuiveringen.
- Het rechtvaardig belasten van de lozing.

De aanpak van milieubelastende lozingen gebeurt via vergunningverlening en toezicht op basis van Europese en nationale wetgeving voor vergunningsplichtige lozers. Andere lozingen worden enigszins gereguleerd via omgevingsinstrumenten, zoals omgevingsplannen van gemeenten en verordeningen van provincies en waterschappen.

Het influent acceptatiebeleid tracht de doelmatige werking van onze zuiveringsproces en onze technische werken te beschermen. Het huidige beleid uit 2013 moet geactualiseerd worden omdat de zuiveringen worden uitgebreid om medicijnresten te verwijderen en om terugwinning van grondstoffen en effluent-hergebruik niet te belemmeren. Dit doen we samen met de waterschappen Aa en Maas, De Dommel en Limburg.

De zuivering strategie van Brabantse Delta wordt in 2027 bijgesteld. Het waterschap streeft om aan de wetgeving te voldoen door in ieder geval de nutriënten en medicijnresten te zuiveren conform de ERSA eisen en waar nodig op enkele locaties extra nutriënten te verwijderen voor KRW

Dia 6

Het influent beleid betreft zowel indirecte lozingen via het gemeentelijke riool als influent lozingen direct op onze transportleidingen en rioolwaterzuiveringen. Deze laatste lozingen noemen we “separate lozingen”.

Gemeenten en/of provincie zijn verantwoordelijk voor de regulering en acceptatie van indirecte lozingen. Het waterschap adviseert de Omgevingsdienst bij vergunningverlening. Dit advies is niet bindend.

Het waterschap reguleert en accepteert zelf zeven directe separate lozingen.

96% van de kosten die het waterschap maakt voor het transporteren en zuiveren van stedelijk afvalwater worden betaald door huishoudens en indirect lozende bedrijven via de zuiveringsheffing.

Enkel 4% van de werkelijke gemaakte kosten worden door directe separate lozers betaald. Dit is geregeld in privaatrechterlijke contracten.

Het waterschap kan alleen werkelijke gemaakte kosten in rekening brengen. Onze zuiveringen verwijderen de meeste zorgwekkende stoffen, zoals PFAS of metalen, niet. De huidige wetgeving laat het differentiëren van tarieven, bijvoorbeeld het duurder belasten van het lozen van moeilijke stoffen, niet toe. Het Rijk doet momenteel onderzoek hierna in het kader van het onderzoek naar een nieuw belastingstelsel waterschappen.

Dia 7:

Het **huidige beleid** is gebaseerd op aanpak van de bron en de lozing. Restlozingen van bedrijven worden momenteel alsnog toegelaten als de vergunningsplichtige wel voldoet aan best beschikbare technieken maar de moeilijke stoffen niet doelmatig kan verwijderen.

Onze zuiveringen kunnen nu nutriënten en straks ook medicijnresten verwijderen maar geen of onvoldoende KRW prioritaire zorgwekkende stoffen.

Doordat vergunningen nog actueel en niet toekomstbestendig zijn e/o wordt niet streng gehandhaafd worden nog steeds veel restlozingen met zorgwekkende stoffen uit grote bedrijven toegelaten dat we niet zuiveren. In mindere mate lozen huishoudens en kleine bedrijven moeilijke stoffen in het riool.

Als er geen strengere vergunning en acceptatiebeleid wordt toegepast, loopt het waterschap het risico om niet aan de wetgeving te voldoen, met als gevolg boetes, rechtszaken e/o andere bestuurlijke ingrijpen.

Om dit te voorkomen zijn dan zeer grote investeringen in onzekere technisch effectieve zuiveringsmaatregelen nodig om alsnog te voldoen aan de wetgeving met als gevolg dat meerkosten van verwijdering van industriële lozingen worden afgewenteld op burgers.

Dia 8:

Dit gezien moet het waterschap minimaal het acceptatie beleid actualiseren en vervolgens afspraken maken met de bevoegde gezagen en de omgevingsdienst om de vergunningen te actualiseren in lijn met de KRW eisen en het nieuwe acceptatie beleid.

Dia 9:

Vervolgens kunnen de Omgevingsdienst en het Waterschap strenger acteren bij bestaande vergunningen en geen zorgwekkende stoffen accepteren bij nieuwe vergunningen.

Het waterschap zou ook kunnen overwegen om extra te zuiveren. Echter dit is niet altijd mogelijk of effectief op alle RWZI's. Een enkele locatie zou kunnen worden aangepast

met meer zuiveringstappen om een deel van de zorgwekkende stoffen te verwijderen op kosten van de veroorzakers.

Dia 10:

Om het bestuur te helpen bij het beoordelen van aanpakken zijn er twee varianten opgesteld ten opzichte van het huidige beleid.

Variant 1: focust zich op aanpak van de lozing op basis van het geactualiseerde acceptatiebeleid. Ten opzichte van de huidige praktijk worden de lozingen **strenger via vergunningverlening en handhaving aangepakt**, waarbij er geen moeilijke KRW schadelijke stoffen worden toegelaten bij nieuwe vergunningen en de toegestane periode om verbeteringen aan te brengen door lozers van bestaande vergunningen wordt verkort tot bijvoorbeeld maximaal 10 jaar. Verder wordt er samen met de omgevingsdienst actief opsporing gedaan naar hotspots van relevante lozingen en voorlichting gegeven aan niet vergunningsplichtige bedrijven en huishoudens om gebruik van probleem stoffen te verminderen.

Variant 2: is gelijk aan variant 1 voor de meeste zuiveringen. Er wordt wel een **extra zuiveringsinspanning in één** of meer nog te bepalen **gecombineerde rioolwater en industrieel afvalwaterzuivering gezet** om moeilijke stoffen uit restlozingen te verwijderen, mits dit technisch mogelijk en doelmatig is. Zowel indirecte en separate lozende bedrijven betalen voor de extra inspanning.

Dia 11:

De referentie situatie en de varianten zijn beoordeeld en met elkaar vergeleken op de uitgangspunten compliance, duurzaamheid, bron aanpak voorop, de vervuiler betaalt en het gelijkheidsbeginsel. Verder is gekeken naar de juridische, maatschappelijke, bestuurlijke en technische risico's, de meerkosten voor zuiveren, vergunningverlening, handhaving en voorlichting, de inkomsten en de consequenties voor andere overheden, bedrijven en huishoudens.

Uit de vergelijking concluderen we dat Variant 1 het beste voldoet aan alle uitgangspunten met minimale kosten voor het waterschap, weinig impact op de tarieven van huishoudens, relatief acceptabele kosten bij de verantwoordelijke bedrijven en de minste risico's voor het waterschap.

Deze variant vraagt wel veel extra inzet van de medeoverheden. Om dit mogelijk te maken wordt er voorgesteld de Omgevingsdienst Midden West Brabant te steunen met een samenwerkingsbijdrage voor de komende jaren in de vorm van extra personele inzet & geld voor monitoring en voorlichting.

Het restrisico dat er nog moeilijke stoffen door huishoudens en kleine bedrijven worden geloosd blijft gelden voor alle varianten.

Dia 12:

Op basis van voorgaande vergelijking wordt geadviseerd om Variant 1 te kiezen. De geadviseerde influent strategie op basis van Variant 1 kan samengevat als volgt:

- Begin met het zuiveren van de ERSA verplichte stoffen (nutriënten en medicijnresten), vanuit gaande dat er andere zorgwekkende stoffen niet door onze zuiveringen moeten en kunnen worden verwijderd.
- Pas een strengere aanpak van zowel indirecte als directe separate lozingen toe om schadelijke stoffen te weren gebaseerd op actueel beleid en omgevingsinstrumenten.
- Blijf het bestaande belastingstelsel toepassen bij indirecte lozers zolang het Rijk nog onderzoek doet naar gedifferentieerde tarieven per type lozing. De kosten voor verwijdering van medicijnresten worden straks bij de producenten en importeurs in rekening gebracht. Blijf “separate” lozers via privaat rechterlijke contracten belasten voor werkelijke gemaakte kosten.
- Evalueer het succes van deze strategie in 2032. Bekijk dan of aanpassing van de influent en zuivering strategie vanaf 2034 nodig is om aan ERSA en KRW te voldoen.

Dia 13:

De geadviseerde strategie vraagt bestuurlijke aandacht bij een aantal zaken, met name:

- Dat wetten en omgevingsinstrumenten door rijk, waterschap, provincie en gemeenten tijdig worden aangepast.
- Dat het influent acceptatiebeleid in 2027 direct in werking treedt om nieuwe lozingsvergunningen direct toekomstbestendig te maken en om duidelijkheid te geven aan bestaande lozers zodat ze zich tijdig kunnen aanpassen.
- Intensivering van de vergunningverlening, toezicht, handhaving, monitoring en voorlichting samen en met name door andere overheden, waarbij het waterschap personele en materiele steun levert aan de Omgevingsdienst om dit mogelijk te maken.
- Dit vraagt ook bestuurlijke moed van andere overheden en het waterschap om vergunningen in te trekken van bedrijven die minimaal al 10 jaar of langer niet aan wettelijke lozingseisen en vergunningseisen voldoen, ondanks herhaaldelijke onderzoek en verbeterprogramma's.
- Dat de financiële gevolgen van de aanpak worden geaccepteerd, namelijk minder inkomsten vanuit bedrijven en verhoging van het zuiveringsheffingstarief voor alle

gebruikers als compensatie hiervan (naar schatting ongeveer 0,6% per jaar) tot 2045.

- Tenslotte vraagt dit beleid commitment van het waterschap om landelijk voorop te lopen in de bron en lozingen aanpak en zodanig beïnvloeden van het landelijk beleid.

Dit allemaal beseffend dat niet kiezen voor een strengere bron en lozingen aanpak leidt tot veel grotere investeringen in de zuiveringen die niet altijd effectief of mogelijk zijn e/o accepteren van boetes en rechterlijke procedures.

Dia 14:

Na het vaststellen van de influent strategie door het Algemeen Bestuur in september 2026, zullen we de strategie vertalen in beleidsdocumenten en het acceptatie beleid samen met de waterschappen Aa en Maas, De Dommel en Limburg actualiseren en uitbreiden. Alles in overleg met provincies en gemeenten.

In 2027 maken we ook nieuwe samenwerkingsafspraken met gemeenten, provincie en de omgevingsdienst Midden en West-Brabant. We zullen ook de bedrijven consulteren. Het influent beleid zal samen met het implementatieplan medio 2027 worden vastgesteld door het nieuwe AB.

Dia 15;

Dank voor uw aandacht!

Voor meer informatie kunt u het document “Influent strategie Brabantse Delta 2026 – Varianten en onderbouwing” raadplegen. Dit document biedt een uitgebreide toelichting van de aanleiding, de mogelijkheden, de risico's, de onderbouwing en vergelijking van de varianten, de geadviseerde strategie en concrete stappen tot 2033 en later.

Nogmaals bedankt en fijne dag!